

İslamofobi Üzerine Öz Eleştirel Yaklaşım

Radikalizm ve İlimlilik Kışkacında
Batı ve İslam Dünyasının Çıkması

Prof. Dr. Ali GÜR

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1447

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

Eskiyeni Yayınları

Yayın No | Publication Number: 267

Kitap Adı: İslamofobi Üzerine Öz Eleştirel Yaklaşım -Radikalizm ve İlmîlilik Kıs-
kacında Batı ve İslam Dünyasının Çıkmazı-

Book Title (English): Self-Critical Approach to Islamophobia -The Predicament of
the West and the Islamic World in the Grip of Radicalism and Moderation-

ISBN: 978-625-6781-80-1

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786256781801

Yazar | Author: Ali GÜR | orcid.org/0000-0001-9680-6268

Kurum | Institution: Gaziantep Üniversitesi

ROR ID: ror.org/020vvc407

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 591

Yayın Tarihi | Publication Date: Kasım | November 2024

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRH | İslam ve İslam grupları | Islam and Islamic groups

BISAC: REL037000 | Din / İslam / Genel | Religion / Islam / General

THEMA: HRH | İslam ve İslam grupları | Islam and Islamic groups

LC: BP52 | İslam ve toplumsal meseleler | Islam and social issues

Atf Bilgisi | Cite as: Gür, Ali. *İslamofobi Üzerine Öz Eleştirel Yaklaşım -Radikalizm ve İlmîlilik Kıskaçında Batı ve İslam Dünyasının Çıkmazı-*, Ankara: Eskiyeni Yayınları, 2024.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

İslamofobi Üzerine Öz Eleştirel Yaklaşım

Radikalizm ve İlimlilik Kıskaçında
Batı ve İslam Dünyasının Çıkması

Prof. Dr. Ali GÜR

Ankara 2024

Yazar Hakkında

Prof. Dr. Ali GÜR

1970 yılında Elazığ'da doğdu ve 1987 yılında Elazığ İmam-Hatip Lisesinden mezun oldu. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1993 yılında mezuniyeti sonrası Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalından 1998 yılında uzmanlık alarak 2000 yılında yardımcı doçent, 2003'te doçent, 2009'da profesör oldu. Algoloji (Ağrı) alanında yan dal yaptı. Ulusal ve uluslararası birçok ödül ve teşvike layık görüldü. 2004 yılında Pfizer Articulum Fellowship bursunu kazanarak 1 yıl süreyle İngiltere'de Leeds Üniversitesi Romatolojik araştırmalar merkezinde çalıştı.

Tarih alanında 2019 yılında lisans mezunu oldu. Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimlerinde İslam Mezhepleri Tarihi alanında 2024 yılında "İslamofobi Oluşumunda Radikal ve İlimli İslami Yapıların Etkisi: Öz Eleştirel Bir Yaklaşım" konulu teziyle doktora tamamladı. Tıp alanındaki çalışmalarının yanı sıra İslamofobi ve Yeni Dinî Akımlar üzerine bilimsel makaleleri ve gazete yazıları yayımlandı. 2023 yılında *Vaizlikten Teröristliğe Bir İhanetin Portresi: Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)* kitabı okuyucuyla buluştu. Ulusal ve uluslararası 250'den fazla çalışmasına 6000'in üzerinde atf yapıldı. Ulusal ve Uluslararası birçok dergide yayın danışma kurulunda yer aldı ve saygın kuruluşların yönetiminde bulundu.

2012-2016 yılları arasında 4 yıl Gaziantep Üniversitesinde rektör yardımcılığı, 2016 yılından itibaren de 4 yıl rektörlük yaptı. Halen Gaziantep Üniversitesinde çalışmalarına devam etmektedir. Evli ve 2 çocuk babasıdır.

About the Author

Ali GÜR, MD., PhD, Prof.

He was born in 1970 in Elazığ and graduated from Elazığ İmam-Hatip High School in 1987. After graduating from Dicle University Faculty of Medicine in 1993, he specialised in Dicle University Faculty of Medicine, Department of Physical Medicine and Rehabilitation in 1998 and became an assistant professor in 2000, associate professor in 2003 and professor in 2009. He made a minor in the field of Algology (Pain). He received many national and international awards and incentives. In 2004, he won the Pfizer Articulum Fellowship scholarship and worked at the University of Leeds Rheumatological Research Centre in England for 1 year.

He graduated with a bachelor's degree in history in 2019. Gaziantep University Faculty of Theology, Basic Islamic Sciences in the field of History of Islamic Sects in 2024, 'The Effect of Radical and Moderate Islamic Structures in the Formation of Islamophobia: A Self-Critical Approach', he completed his doctorate with his thesis. In addition to his studies in the field of medicine, he published scientific articles and newspaper articles on Islamophobia and New Religious Movements. In 2023, he published 'From Preacher to Terrorist: Portrait of a Betrayal: Fetullahist Terrorist Organisation (FETÖ/PDY) book met with the readers. More than 6000 citations were made to more than 250 national and international studies. He took part in the editorial advisory board of many national and international journals and was in the management of reputable organisations.

He served as vice-rector at Gaziantep University for 4 years between 2012-2016 and as rector for 4 years since 2016. He still continues his studies at Gaziantep University. He is married and has 2 children.

Kitap Hakkında

İslamofobi Üzerine Öz Eleştirel Yaklaşım

Radikalizm ve İlimlilik Kısılcacında Batı ve İslam Dünyasının Çıkmazı

Bu kitapta İslamofobinin iç ve dış temel dinamiklerinin farklı açılardan ele alınması, Batı'nın desteklediği radikal yapılarla İslamofobiyi nasıl tırmandırdığının ve buna karşı ılımlı İslam dayatması ile de Müslümanları nasıl kontrol altına almayı hedeflediğinin örnekleri ile ortaya konulması ve Müslümanların öz eleştiri yapması amaçlanmıştır. Yakın çağımızda Doğu'nun iç çekişmeleri, yozlaşmaları, güç sarhoşluğu ve sanayi devrimini kaçırmaması ile Batı, hâkim duruma geçmiştir. Gücü eline geçiren Batı, geçmişin intikamını almak üzere "*Batı'nın medeni, Doğu'nun barbar*" olduğu felsefesini dayatmıştır. On dört asırdır Batı'nın Doğu'dan kastı daima İslam olmuştur. Bir taraftan destekledikleri radikal İslami yapılarla Müslümanları şiddet ve terör yanlısı gösterirken diğer taraftan kendi emperyal çıkarlarını korumak adına farklı coğrafyalarda bizzat kendilerinin destekledikleri ılımlı İslami yapılarla İslam dünyasını kontrol altında tutmaktadırlar. Batı, İslamofobiyi körüklemek adına başta mezhep çatışmaları olmak üzere din temelli tüm argümanları kullanmaktadır. Ancak onlara bu malzemeyi ve fırsatı verenler de bizzat Müslümanların kendileridir. Kitapta İslam Dünyasının farklı coğrafyalarında destekledikleri çok sayıdaki Radikal (Vehhabilik, Irak Şam İslam Devleti (DEAŞ), Boko Haram) ve ılımlı yapılardan (Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ), Tahir-ul Kadri, Kesnizani) üçer örnek detaylı irdelenerek İslamofobi oluşumundaki etkileri değerlendirildi. Bu yapılar üzerinden mezhep çatışmaları ve sosyokültürel farklılıklar körüklenerek İslam dünyasının nasıl atomize edildiği, radikal veya ılımlı olması fark etmeksizin Müslümanların nasıl kontrol altına alınabildiği, sürekli savunma pozisyonunda bırakılan Müslümanların nasıl çaresizleştirildiği detaylı olarak ele alındı. Sürekli düşmanı dışarıda arayan İslam dünyasının özelleştiri yaparak kendisini sorgulaması gerektiğine, radikal veya ılımlı olduğu fark etmeksizin bu tarz yapıların her zaman uluslararası bağlantılarının olabileceğine ve bunlara karşı daima teyakkuzda olunması gerektiğine dikkat çekildi.

Anahtar kelimeler: Boko Haram; DEAŞ; Fetullahçı Terör Örgütü; İlimli İslam; İslamofobi; Radikal İslam; Kesnizani; Selefilik; Tahir-ul Kadri; Vehhabilik

About the Book

Self-Critical Approach to Islamophobia The Predicament of the West and the Islamic World in the Grip of Radicalism and Moderation

In this study, it is aimed to discuss the internal and external basic dynamics of Islamophobia from different perspectives, to reveal with examples how the West escalates Islamophobia with the radical structures it supports and how it aims to control Muslims with the imposition of moderate Islam, and to make Muslims self-criticize. In our recent era, the West has become dominant due to the East's internal conflicts, corruption, drunkenness with power and missing the industrial revolution. The West, which gained power, imposed the philosophy that "the West is civilized, and the East is barbaric" in order to take revenge on the past. For fourteen centuries, what the West means by the East has always been Islam. On the one hand, they portray Muslims as pro-violence and terrorism with the radical Islamic structures they support, while on the other hand, they keep the Islamic world under control with the moderate Islamic structures they support in different geographies in order to protect their own imperial interests. The West uses all religion-based arguments, especially sectarian conflicts, to fuel Islamophobia. However, it is the Muslims themselves who give them this material and opportunity. In our study, three examples each from the many radical (Wahhabism, Islamic State of Iraq and Syria (DAESH), Boko Haram) and moderate structures (Fetullah Terrorist Organization (FETO), Tahir-ul Qadri, Kesnizani) that they support in different geographies of the Islamic World were examined in detail and their effects on the formation of Islamophobia were evaluated. It was discussed in detail how the Islamic world was atomized by fueling sectarian conflicts and sociocultural differences through these structures, how Muslims could be taken under control, regardless of whether they were radical or moderate, and how Muslims, who were constantly left in a defensive position, were rendered helpless. It was pointed out that the Islamic world, which constantly looks for the enemy outside, should question itself by self-criticism, that such structures, regardless of whether they are radical or moderate, may always have international connections and that we should always be on the alert against them.

Key words: Boko Haram; Fetullah Terrorist Organization; ISIS; Moderate Islam; Islamophobia; Radical Islam; Kesnizani; Salafism; Tahir- ul Qadri; Wahhabism

ÖN SÖZ

İslamofobi, her ne kadar yakın tarihin bir kavramı olarak sunulsa da tarihi sürekliliği olan bir anlayışı, kaygıyı ve üretilmiş korkuları yansıtmaktadır. Aslında İslamofobik tutum ve davranışların temelinde teopolitik karşıtlıklarla birlikte tarihsel sürekliliği olan Doğu-Batı çatışması yatmaktadır. Bütün baskı ve algılara rağmen Batı toplumunda İslam'ın kabul görmesi ve Müslümanlığın yayılması, Batı'yı her zaman korkutmaktadır. Gittikçe daha fazla Müslümanla yüzleşen, birlikte yaşamak durumunda kalan Batı, kendi değerlerini koruyamama ve İslamlaşma endişesi yaşamaktadır. Batı, İslamofobiyi körüklemek adına tüm argümanları kullanmaktadır. Ancak onlara bu malzemeyi ve fırsatı verenler de bizzat Müslümanların kendileridir.

İslamofobinin tüm yönleriyle ele alındığı bu çalışmada, sadece Batı'yı suçlayarak İslamofobiye çözüm üretilemeyeceği ve tüm tarafların sorumluluklarının tartışmaya açılması gerektiğinden hareketle İslamofobi oluşumunda Müslümanlardan kaynaklı sebepler ele alınmış, radikal yapılar kadar ılımlı yapıların da İslamofobiye yol açabileceği öngörülmüş ve öz eleştiri yapılması gerekliliğine dikkat çekilmiştir.

Çalışma, giriş kısmına ilave üç bölümden oluşmaktadır. Girişte, araştırmanın amacı, konusu, yöntemi ve bilim dünyasına katkısı hakkında bilgi verilerek kaynak değerlendirmeleri gözden geçirildi. Birinci bölümde, Doğu-Batı medeniyet ayrışmaları ve çatışmaları, fundamentalizm, radikalizm, ılımlılık, İslamofobi kavramları üzerinde durularak kavramsal çerçeveleri belirlendi ve özellikle İslamofobinin tarihsel seyriyle birlikte siyasal ve psikososyal yansımaları değerlendirildi. İkinci bölümde, çalışmanın ana konusu olan farklı coğrafyalardan Vehhabilik, DEAŞ ve Boko-Haram olmak üzere üç radikal; FETÖ, Tahirü'l-Kadri ve Kesnizani olmak üzere üç ılımlı yapı ele alındı. Üçüncü bölümde,

radikal ve ılımlı İslami yapıların İslamofobi amaçlı nasıl kullanıldıkları, bu yapıların ortaya çıkmasındaki etkenler değerlendirildi. Radikal veya ılımlı olduğu fark etmeksizin bu tarz yapılanmaların İslamofobik tutumların ortaya çıkışında kullanışlı aparat olabileceklerine ve uluslararası bağlantılarının bulunabileceğine dikkat çekildi.

Sayısal alanda eğitim almış biri olarak lise yıllarımdan beri yoğun sosyal okumalarımın neticesinde Tarih lisans mezuniyetim sonrası bu alanda doktora yapmam konusunda beni cesaretlendiren, her zaman sabırla yol gösterici olan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Şehmus DEMİR'e, fikirleri ve metodolojisi ile çalışmalarına her zaman destek veren danışman hocam Doç. Dr. Muhyettin İĞDE'ye, derslerinden istifade ettiğim tüm hocalarıma, gerek kitabın redaksiyonu gerekse hızlı neşredilmesi için büyük emekler harcayan FCR yayıncılık sahibi Hüseyin NAZLIAYDIN Bey'e ve tez yazım aşamasında bana desteklerini esirgemeyen başta değerli eşim olmak üzere aileme çok teşekkür ederim.

Ali GÜR
Temmuz 2024

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	9
KISALTMALAR	17
GİRİŞ	19
A) Araştırmanın Konusu	19
B) Araştırmanın Amacı ve Önemi	25
C) Araştırmanın Yöntemi	26
D) Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	27
E) Araştırmanın Kaynakları	29

BİRİNCİ BÖLÜM

DOĞU-BATI-RADİKALİZM-İLİMLİLİK-İSLAMOFOBİ

KAVRAMLARI	35
1.1. Doğu-Batı	35
1.1.1. Doğu ve Batı Tanımı	36
1.1.2. Doğu ve Batı'yı Oluşturan Değerler	37
1.1.3. Tarih boyunca Doğu-Batı mücadelesi	45
1.1.4. Doğu-Batı Bağlamında Medeniyetlerin Şekillenmesinde Dinin Rolü	56
1.1.5. Müslüman Doğu-Hristiyan Batı	61
1.1.6. Doğu-Batı Çatışması Bağlamında Oryantalizm ve Oksidentalizm	64
1.2. Radikalizm ve Radikal İslam	69
1.2.1. Fundamentalizm-Radikalizm-Dinî Radikalizm ve Radikal İslam	69
1.2.2. Dinî Radikalizm İçinde Dinî İdealizm ve Şiddetin Araçsallaştırılması	78
1.2.3. Radikal İslam'ın Çıkış Kaynağı Olarak Şii-Sünni Çatışması	87
1.2.4. Radikal İslam'ın Öncüsü Olarak Tarihsel Selefilik Vehhabilik Cihadi Selefilik	96
1.3. İlmîlilik ve İlmîli İslam	103
1.3.1. İlmîlilik ve İlmîli İslam Kavramları	103
1.3.2. İlmîli İslam'ın ortaya çıkışı ve nedenleri	106

1.3.3. Anadolu Müslümanlığı ve İlimli İslam Ayrışması -----	113
1.3.4. Geleneksellikten İlimli İslam'a Dönüşümün Temel Dinamikleri-----	114
1.4. İslamofobi -----	120
1.4.1. İslamofobinin Kavramsal Çerçevesi-----	120
1.4.2. İslamofobi ile İlişkili Entegrizm ve Fundamentalizm -	122
1.4.3. İslamofobinin Tarihsel Gelişimi ve Güncel Durumu--	125
1.4.4. İslamofobinin Tanımlanması Sorunu: Gerçek mi/Algı mı? 127	
1.4.5. İslamofobi Yerine İslamodium Kavramının Kullanımı ----	129
1.4.6. İslamofobinin Teolojik Kökenleri-----	132
1.4.7. İslamofobinin Felsefi Kökenleri ve Zenofobiden İslamofobiye Geçiş Felsefesi -----	137
1.4.8. Kültürel İrkçilik Olarak İslamofobi -----	139
1.4.9. Bir Nefret Suçu Olarak İslamofobi -----	142
1.4.10. İslamofobinin Siyasal Açından Değerlendirmesi-----	146
1.4.11. İslamofobinin Psikososyal Açından Değerlendirmesi ---	148

İKİNCİ BÖLÜM

RADİKAL VE İLİMLİ İSLAMİ YAPILARA ÖRNEKLER VE

ANALİZLER----- 151

2.1. Radikal İslami Yapılar-----	151
2.1.1. Vehhabilik -----	151
2.1.1.1. Vehhabiliğin Genel Durumu-----	151
2.1.1.2. Vehhabiliğin Oluşumunda Jeopolitik Etkenlerin Rolü-----	153
2.1.1.3. Vehhabiliğin Gelişim Merhaleleri ve Muhammed b. Abdulvehhab'ın Rolü-----	156
2.1.1.4. Vehhabiliğin Devletleşme Süreci-----	160
2.1.1.5. Vehhabiliğin Temel İlkeleri-----	165
2.1.1.6. Vehhabilik-Selefilik İlişkisi-----	173
2.1.1.7. Vehhabilik-Haricilik İlişkisi-----	175
2.1.1.8. Vehhabiliğin Arabistan Dışındaki Etkileri-----	177
2.1.1.9. Vehhabiliğin Türkiye'de Yayılışı ve Etkileri-----	182
2.1.1.10. Vehhabiliğin Güncel Yansımaları -----	186
2.1.2. el-Kaide'nin Güncel Versiyonu: Irak-Şam İslam Devleti (DEAŞ)-----	191
2.1.2.1. Örgütün İsimlendirilmesi-----	191

2.1.2.2. DEAŞ'ın Kuruluşu ve Etkili Olduğu Coğrafya ----	193
2.1.2.3. Örgütsel Yapı-----	206
2.1.2.4. Din Anlayışı-----	210
2.1.2.5. Örgütsel Faaliyetleri -----	215
2.1.2.6. Türkiye'deki Faaliyetleri ve Türkiye'nin DEAŞ'la Mücadelesi-----	218
2.1.2.7. DEAŞ'ın Güncel Durumu-----	223
2.1.3. Boko Haram -----	226
2.1.3.1. Tarihi Seyri ve Etkili Olduğu Coğrafya-----	226
2.1.3.2. Nijerya'nın Jeostratejik Konumu-----	229
2.1.3.3. Din Anlayışı ve Faaliyetleri -----	233
2.2. İlimli İslami Yapılar -----	240
2.2.1. Tahiru'l-Kadri-----	240
2.2.1.1. Kurucusu Tahiru'l-Kadri'nin Hayatı-----	240
2.2.1.2. İnanç Esasları -----	243
2.2.1.3. Faaliyet Alanları-----	247
2.2.1.4. FETÖ ile Benzerlikleri -----	250
2.2.2. Kesnizani -----	261
2.2.2.1. Kesnizaniliğin Tarihçesi-----	261
2.2.2.2. İnanç Esasları ve Faaliyetleri-----	265
2.2.2.3. Irak İşgalindeki Rollerini -----	271
2.2.2.4. FETÖ ile Benzerlikleri -----	274
2.2.3. Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) -----	276
2.2.3.1. Fetullah Gülen'in Hayatı-----	276
2.2.3.2. Gülen'in Kişilik Özellikleri ve Düşünce Yapısı ---	285
2.2.3.3. Gülen'in İlişkileri-----	294
2.2.3.4. FETÖ'nün Kuruluş ve Yapılanması -----	304
2.2.3.5. Örgütün Psikopatolojik Değerlendirmesi ve Zihin Kontrolü Yöntemleri-----	308
2.2.3.6. İlimlilikten Teröre Dönüşümde Şiddetin Patolojik Anatomisi -----	311
2.2.3.7. Örgütün Devlette Kadrolaşması Sivil Toplum Kuruluşları ve Cemaatlere Sızması-----	314
2.2.3.8. Örgütün Eğitim Kurumları Yapılanması ve Soruların Çalınması-----	318
2.2.3.9. Örgütün Sosyoekonomik Boyutu-----	320
2.2.3.10. Örgütün Medya Yapılanması -----	322

2.2.3.11. 15 Temmuz ve Sonrası Gelişmeler-----	323
2.2.3.12. 15 Temmuz'un Psikolojik Sosyolojik ve Teolojik Sonuçları-----	327
2.2.3.13. FETÖ'nün Diğer Örgütlerle Benzerlikleri -----	328

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RADİKAL VE İLİMLİ İSLAMİ YAPILARIN İSLAMOFOBİ AMAÇLI KULLANILMASI VE İSLAM TOPLUMU AÇISINDAN ÖZ ELEŞTİRİ-- 333

3.1. Radikal ve İlimli İslami Yapıların İslamofobi Amaçlı Kullanılması-----	333
3.1.1. 11 Eylül Saldırısı Sonrası Batı Dünyasında İslamofobinin Yükselişi-----	333
3.1.2. İslamofobinin Yükselmesinde Medya İletişim Araçlarının Etkisi -----	339
3.1.3. Batı Dünyasının İslamofobi Çıkmazında Euro-İslam Dayatması -----	349
3.1.4. Siyasal Hegemonizmin Aracı Olarak İslamofobinin Somut Örneği PEGIDA -----	364
3.1.5. Uluslararası Düzensiz Göçlerin İslamofobi Algısında Kullanılması-----	369
3.1.6. İslamofobi Söylemleri Üzerinden İslam Dışı Topluların Konsolidasyonu -----	376
3.1.7. İslam Dünyasında Terörün Temel Dinamikleri ve Şiddetin İslamleştirilmesi -----	378
3.1.8. İslam'ın Şiddet ve Terörizmle Özdeşleştirilmesinin Kaynağı Olarak Mezhep Çatışmaları -----	398
3.1.9. Batı'da Süren Yüzyıllık Mezhep Savaşlarının Nasıl Sona Erdiğinin Analizi -----	411
3.1.10. Radikal ve İlimli Yapıları Kuran ve Destekleyen Aktörler -----	414
3.2. İslam Toplumu Açısından Öz Eleştiri -----	431
3.2.1. İslam Dünyasında Şiddet Olayları ve Çatışmaların Analizi -----	431
3.2.2. İslamofobi Oluşumunda Batı ve Doğu'nun Rollerini ---	435
3.2.3. Batı'da Yükselen İslamofobi-----	441
3.2.4. İslam Dünyasında Yükselen İslamofobi-----	445

3.2.5. Türkiye’de Fundafobi-Laikofobi Çatışması ve Yükselen İslamofobi -----	459
3.2.6. İslamofobi Bağlamında Toplumsal Öz Eleştiri-----	466
3.2.6.1. Hoşgörüsüzlük ve Tefrika -----	470
3.2.6.2. Cehalet, Taassup ve Din İstismarı-----	471
3.2.6.3. Kişi veya Kurumların Kutsallaştırılıp Dokunulmaz Kılınması -----	474
3.2.6.4. İslam’ı Geçmişte Dondurmak ve Maziye Hapsetmek -----	477
3.2.6.5. Vahiy ve Akıl Birlikteliğinin Kaybedilmesi -----	478
3.2.6.6. Evrensel Ahlak Anlayışının Üretilmemesi -----	480
3.2.6.7. Selefilik ve Sufizm Kısıkağı -----	482
3.2.6.8. Şiddet ve Terörü Meşrulaştırma Aracı Olarak Cihat Anlayışı-----	483
3.2.6.9. Sosyokültürel Uyum Problemleri -----	487
3.2.6.10. Temsiliyet Problemi -----	488
3.2.6.11. Kadının Statüsü ve Kadına Şiddet-----	488
3.2.6.12. Otokratik Yönetimlerin Fikirsal ve Yaşamsal Kısıtlamaları -----	489
3.2.6.13. Kurtarıcı Mehdi Beklentisi -----	491
3.2.6.14. Güvenin ve Adalet Anlayışının Kaybedilmesi --	492

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ-----495

KAYNAKLAR-----507

DİZİN-----583

KISALTMALAR

a.s.	: Aleyhisselam
AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADL	: Anti-Defamation League (İftira ve Karalama ile Mücadele Birliği)
AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AKP	: Adalet ve Kalkınma Partisi
BBC	: British Broadcasting Corporation
bkz.	: Bakınız
BOP	: Büyük Orta Doğu Projesi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
CIA	: Amerikan Gizli Haber Alma Servisi
Çev.	: Çeviren
DAESH	: Islamic State of Iraq and Syria
DAEŞ	: Irak ve Şam İslam Devleti
DAIS	: Islamic State of Iraq and Syria
DEAŞ	: Irak ve Şam İslam Devleti
DEAŞ	: Irak Şam İslam Devleti
Ed.	: Editör
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
EUROPOL	: Avrupa Polis Teşkilatı
FETÖ	: Fetullahçı Terör Örgütü
FG	: Fetullah Gülen
FRA	: European Union Agency for Fundamental Rights
GOP	: Genişletilmiş Orta Doğu Projesi
GYV	: Gazeteciler Yazarlar Vakfı
IOM	: Uluslararası Göç Örgütü
IS	: Islamic State
ISIL	: Islamic State of Iraq and Levant
ISIS	: Islamic State of Iraq and Sham
İŞİD	: Irak Şam İslam Devleti
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşlet. Geliştirme ve Destek. İdaresi Başk.
KÖYDES	: Köylerin Altyapısının Desteklenmesi projesi

M16	: Military Intelligence, Section 6
MGK	: Milli Güvenlik Kurulu
MİT	: Milli İstihbarat Teşkilatı
MOSSAD	: İsrail İstihbarat ve Özel Harekâtlar Enstitüsü
MÖ	: Milattan Önce
MS	: Milattan Sonra
NATO	: North Atlantic Treaty Organization
OPEC	: Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
ÖSYM	: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PDY	: Paralel Devlet Yapılanması
PEGİDA	: Batının İslamlaşmasına Karşı Vatansever Avrupalılar
PKK	: Partiya Karkerên Kurdistanê (Kürdistan İşçi Partisi)
POLİTAM	: Güvenlik Bilimleri Lisans Tamamlama Programına
PYD	: Partiya Yekîtiya Demokrat (Demokratik Birlik Partisi)
RAND	: Research AND Development
RNK	: Risale-i Nur Külliyyatı
s.a.v	: Sallallâhu aleyhi ve sellem
SİHA	: Silahlı İnsansız Hava Araçları
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araş. Kurumu
vb.	: ve benzerleri
VOA	: Voice of America
YARSAV	: Yargıçlar ve Savcılar Birliği
YDH	: Yeni Dini Hareket
YÖK	: Yükseköğretim Kurumu
YPG	: Yekineyken Parastina Gel (Halk Koruma Birlikleri)